

Natuurwaardenonderzoek bestemmingsplan Spaarndammers en Zeehelden

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Beleidsteam Stad

Januari 2011

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	10
6. Consequenties natuurwetgeving	12

1. Samenvatting en conclusies

Samenvatting

Voor de ontwikkelingen, die in het bestemmingsplan voor het gebied van bestemmingsplan Spaarndammers en Zeehelden in Amsterdam-West mogelijk worden gemaakt is een natuurwaardenonderzoek gedaan. De conclusie is dat er met de aanwezigheid van door Flora- en faunawet zwaar beschermde soorten rekening gehouden moet worden. Voor de sloop van gebouwen moet nader onderzoek naar vleermuizen worden gedaan. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen worden aangetroffen zijn mitigerende en compenserende maatregelen om de populatie in stand te houden nodig. Ook de verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen zijn beschermd en moeten in stand worden gehouden.

Nader onderzoek naar vleermuizen dient volgens een voorgeschreven protocol uitgevoerd te worden. De onderzoeksperiode beslaat het seizoen dat vleermuizen actief zijn. Dit is van ongeveer april – oktober. Voor de afhandeling van een eventuele ontheffingsaanvraag moet vervolgens minimaal vier maanden worden uitgetrokken. Geadviseerd wordt om het nader onderzoek naar vleermuizen minimaal één jaar voor de voorgenomen sloop te starten.

Als het vleermuizenonderzoek aan de voorwaarden voldoet en de maatregelen om de populaties in stand te houden voldoende zijn wordt naar verwachting een ontheffing van de Flora- en faunawet verleend.

Domela Nieuwenhuisplantsoen

2. Inleiding

Het project

Het bestemmingsplan 'Spaarndammers en Zeehelden' wordt geactualiseerd. Voor het grootste deel is het conserverend van karakter. Slechts een beperkt aantal nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt. Dit zijn de projecten Spaarndammerschool, Wormerveerstraat 15, het Domela Nieuwenhuisplantsoen en de Kop van het Westerdok.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het gebied en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de effecten die de voorgenomen ingreep heeft op de aanwezige soorten behandeld. Daarna volgt met welke mitigerende maatregelen deze effecten beperkt kunnen worden en of er een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet nodig is.

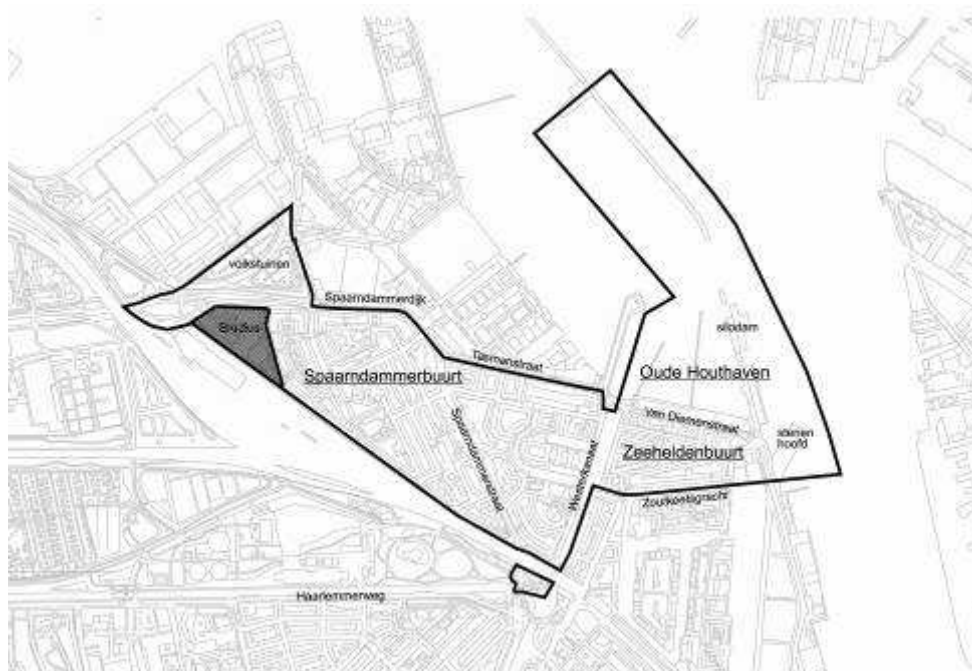
Eerder onderzoek

Voor de Ecologische Atlas Amsterdam worden sinds 1995 gegevens verzameld van de volgende soortgroepen: zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen en krekels. Natuurwaardenonderzoeken in de nabije omgeving zijn gedaan voor:

- Het plangebied de Houthavens; november 2007
- Minervahavengebied; november 2006;
- Werkzaamheden op het Stenen Hoofd; september 2007.

Ligging van het plangebied en afbakening

Het plangebied ligt in het Stadsdeel Amsterdam West. Het ligt tussen de Amersfoortcoördinaten 119.5, 488.7 en 121.0, 489.6. Het wordt globaal begrensd door de spoorbaan aan de zuidwestzijde, het Westerkanaal, de Zoutkeetsgracht, het IJ, de Tasmanstraat, de Spaarndammerdijk en de westzijde van volkstuinenpark Zonnehoek.

Ligging plangebied

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

Natura 2000-gebieden in de nabijheid zijn: polder Westzaan en het Oostzanerveld. Veenweidegebieden net ten noorden van het Noordzeekanaal. Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Indien er effecten op een Natura 2000-gebied in de omgeving te verwachten zijn, is een passende beoordeling nodig.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Door de Dienst Regelingen is in augustus 2009 een 'Uitleg over de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' uitgebracht. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

De AMvB onderscheidt drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als er activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten van de Habitatrichtlijn is het niet mogelijk om op grond van 'Ruimtelijke ontwikkeling' ontheffing aan te vragen, dit kan alleen met een belang uit de Habitatrichtlijn: 'Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.
	Vogels	Voor vogels geldt een afzonderlijk beschermingsregime. Gedurende de broedtijd zijn nesten beschermd. Voor een aantal soorten geldt het nest als een vaste verblijfplaats, dit is ook buiten het broedseizoen beschermd. Ook voor vogels geldt dat er alleen ontheffing kan worden gevraagd met een belang uit de Vogelrichtlijn.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie.

De Gemeente Amsterdam heeft een gedragscode, deze is 11 december 2009 door de minister ondertekend. Met het werken volgens de gedragscode kan een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten worden voorkomen. Meer informatie over de gedragscode is te vinden op www.flora-fauna.amsterdam.nl.

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam worden een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. De kwetsbaarheid van een soort speelt een rol bij de beoordeling van een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Voor een beschermde soort van de Rode lijst is de afweging diepgaander.

Wormerveerstraat 15

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving

Het plangebied ligt in een stedelijke omgeving aan de noordoostzijde van stadsdeel West. Het grenst aan het IJ en aan het plangebied 'De Houthavens'. Het industrie- en havengebied Westpoort ligt in de nabijheid. Het Westerpark ligt aan de andere kant van de spoorbaan.

Het plangebied

Het plangebied is grotendeels woongebied. Het bestaat voornamelijk uit gesloten bouwblokken. De woonhuizen zijn zeer gevarieerd; tussen nieuwe blokken staan nog oude panden. De nieuwere gebouwen hebben veelal platte daken, de oudere pannen daken; de oudere huizen zijn enkelsteens, de nieuwe hebben spouwmuren. Op de Silodam zijn pakhuizen verbouwd tot woonverblijven. In het woongebied bevinden zich een aantal kleine plantsoenen: het Spaarndammerplantsoen, het Zaanhof, het Domela Nieuwenhuisplantsoen, de Westzaanstraat en het Zaandammerplein. Bijzondere gebieden zijn het volkstuintenpark Zonnehoek en Het Stenen Hoofd.

Zoogdieren

Langs de taluds van de spoorbaan kunnen algemene zoogdieren als konijn, egel, bosmuis, bosspitsmuis en veldmuis het plangebied bereiken. Door de gesloten structuur van de bebouwing is er weinig beschutting en kunnen deze dieren zich niet eenvoudig door het plangebied verplaatsen. Langs de spoorbaan kan ook een rondzwervende wezel of vos worden aangetroffen.

Verblijfplaatsen van vleermuizen

Voor vleermuizen is er in en rond het plangebied goed foerageergebied: bomenrijen, de taluds van de spoorbaan, het volkstuintenpark. Direct buiten het plangebied zijn goede foerageergebieden: het Westerpark en de aansluitende Brettenzone, de groenzone langs de Transformatorweg. In vrijwel alle woonhuizen zijn er potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Door de combinatie van goed foerageergebied in de directe nabijheid en geschikte bebouwing is de kans groot dat er ergens in het plangebied vleermuizen in gebouwen verblijven.

Broedvogels

In en aan de gebouwen (onder dakpannen, kleine openingen in de muren) kunnen sommige vogels (gierzwaluwen, spreeuwen, huismussen, koolmezen, pimpelmezen) broeden. Bij een stadsbrede inventarisatie van huismussen zijn er enkele kolonies huismussen in het plangebied aangetroffen. Het onderzoek naar huismussen is in 2005 en 2006 uitgevoerd. Het is mogelijk dat de kolonies zich inmiddels hebben uitgebreid. Ook kunnen er huismussen verdwenen zijn. In de bossages van de plantsoenen kunnen merel, zanglijster, heggemus en winterkoning broeden. De dicht begroeide delen zijn ook geschikt voor fitis en tjiftjaf. Langs de spoorbaan is het biotoop geschikt voor kleine karekiet. In de hogere bomen kunnen eksters en kraaien nestelen. Langs de oevers van de waterpartijen broeden watervogels als wilde eend, meerkoet en waterhoen.

Locaties kolonies huismussen

Amfibieën

Bruine en groene kikker en gewone pad kunnen in de waterpartijen worden verwacht, vooral rond het volkstuintenpark. Voor de rugstreeppad is er geen geschikt biotoop. Deze amfibiesoort komt op en aan de andere kant van de spoorbaan voor.

Vissen

In het IJ komen veel vissoorten voor; een beschermde trekkende vissoort als de rivierprik kan hier worden aangetroffen. In het grachtenwater worden zelden beschermde vissoorten aangetroffen.

Flora

Op een aantal plaatsen langs de grachten zijn groeiplaatsen. Deze zijn in 2009 zorgvuldig gekarteerd door de werkgroep muurplanten onder leiding van Valentijn ten Hoop. Het Stenen Hoofd is een unieke plek voor muurvegetatie in Nederland. Naast meer algemene soorten als steenbreekvaren, muurvaren, gewone en brede eikvarens groeien er schubvarens. Het is één van de weinige groeiplaatsen van schubvarens in Nederland. Verder zijn er langs de Zoutkeetsgracht groeiplaatsen van muurfijnstraal, klein glaskruid, steenbreekvaren en gele helmbloem.

Ecologische verbindingen

Vooral taluds van de spoorbaan en de spoorbaan zelf functioneren als ecologische verbinding. De meeste dieren verplaatsen zich 's nachts en zoeken overdag dekking in de begroeiing van de taluds; op de spoorbaan is het 's nachts rustig.

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

Ontwikkelingen mogelijk gemaakt binnen het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend van karakter. Alleen voor de hieronder beschreven projecten worden functiewijzigingen mogelijk gemaakt. Ook binnen het bestemmingsplan kunnen er ontwikkelingen plaatsvinden die in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Dit betreft verbouwingen waarbij daken en muren betrokken zijn. Hierbij kunnen vaste verblijfplaatsen van gierzwaluwen en vleermuizen worden vernietigd.

Enkele nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt. Dit zijn de Spaarndammerschool, Wormerveerstraat 15, het Domela Nieuwenhuisplantsoen en op de Kop van het Westerdok.

De Spaarndammerschool wordt verplaatst naar de Houthavens. De bestaande gebouwen worden gesloopt, er komen woningen voor in de plaats.

Het huidige ROC-gebouw wordt gesloopt en vervangen door woningen.

In het Domela Nieuwenhuisplantsoen wordt bebouwing aan de westzijde mogelijk gemaakt.

Op de Kop van het Westerdok wordt kantoorruimte op de oude meelfabrieksteiger mogelijk gemaakt, het aantal ligplaatsen voor woonboten wordt uitgebreid.

Beschrijving projecten

De Spaarndammerschool

In een soort binnenblok bevinden zich de lage gebouwen van school een kinderopvang en een kinderdagverblijf. De gebouwen zijn opgetrokken uit enkelsteensmuurtjes. De gebouwen zijn matig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen kunnen echter niet worden uitgesloten. Voor gierzwaluwen is het gebouw ongeschikt.

Wormerveerstraat 15, het voormalige ROC-schoolgebouw

Het pand is niet meer in gebruik als school. Dit gebouw heeft enkelsteens muren, een deel van de voorgevel is in glas uitgevoerd. Op de voorgevel zijn twee randen met sierstenen aangebracht. Hierachter zijn mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen. Ook achter de afdekplaat zouden vleermuizen kunnen kruipen. Voor gierzwaluwen is het gebouw ongeschikt.

Het Domela Nieuwenhuisplantsoen

Het Domela Nieuwenhuisplantsoen is klein en maakt een verwaarloosde en weinig gebruikte indruk. Het ligt iets lager dan de omgeving. Voor de voorgenomen ingreep zullen maximaal vijf bomen moeten wijken, waaronder drie iepen en een Italiaanse populier. In de bomen zijn geen nesten van eksters en kraaien zichtbaar. Er zaten een paar houtduiven in een boom, het is mogelijk dat die er gaan broeden. Holtes in de bomen zijn niet waargenomen. Zowel de iepen als de Italiaanse populier zijn geschikt als baltsplaats voor ruige en gewone dwergvleermuis.

Kop Westerdok

Rond de meelsteiger zijn de natuurwaarden gering. Er moet rekening worden gehouden met broedende watervogels (meerkoet, waterhoen, wilde eend) in de ondiepere gedeelten waar deze vogels vlotjes kunnen bouwen. De nesten van deze vogels zijn gedurende de broedtijd beschermd.

Nader onderzoek naar vleermuizen

De aanwezigheid van vleermuizen is alleen vast te stellen door gespecialiseerd onderzoek met batdetectoren in het gedeelte van het seizoen dat vleermuizen actief zijn. Door de Gegevensautoriteit Natuur is een protocol vastgesteld waaraan een vleermuisonderzoek in het kader van de Flora- en faunawet moet voldoen. Het aantal malen dat er waargenomen moet worden is afhankelijk van de te verwachten soorten en het te verwachten gebruik. Op deze plaats in de stad wordt in ieder geval de gewone dwergvleermuis verwacht (zomer- en winterverblijfplaats). Andere gebouwbewonende soorten als laatvlieger en meervleermuis zijn ook mogelijk. De ruige dwergvleermuis kan ook voorkomen en is vooral in het najaar en in de winter aanwezig.

Verwachte effecten van de plannen

Door de sloop van een aantal gebouwen verdwijnen er mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Door de kap van bomen verdwijnen er potentiële baltsplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen.

De effecten van de werkzaamheden

Door de werkzaamheden vindt er tijdelijk verontrusting plaats van soorten in de omgeving. Met name bij broedvogels kan dit het geval zijn. Bij de planning van de werkzaamheden kan rekening gehouden worden met de broedperiode van vogels, winterslaap-, baltsperiode en kraamtijd van vleermuizen. Door verder mitigerende maatregelen goed uit te voeren kan de schade aan vleermuizen beperkt blijven.

Spaarndammerschool

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Externe werking van het plan op Habitat- of Vogelrichtlijngebieden is niet aannemelijk. Het plangebied ligt niet in de Provinciale Ecologische Hoofd Structuur (PEHS). Het Stenen Hoofd, het volkstuinenpark Zonnehoek en het Spaarndammerplantsoen zijn in de Structuurvisie van Amsterdam van 2011 onderdeel van de Hoofdgroenstructuur geworden.

Ligging van Natura 2000-gebieden

Uitsnede Hoofdgroenstructuurkaart structuurvisie 2011

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Beschermde soorten

Vleermuizen

In het plangebied moet rekening gehouden worden met de volgende vaste verblijfplaatsen van vleermuizen:

- zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger in gebouwen;
- winterverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis in gebouwen;
- kraamkolonies van gewone dwergvleermuizen in gebouwen;
- baltsplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis in gebouwen;
- baltsplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis in bomen.

Bij sloop- en nieuwbouwplannen voor deelprojecten is gespecialiseerd onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Hierbij moet het vleermuizenprotocol worden gevolgd. In de praktijk zal dit betekenen dat er minimaal zes keer per seizoen (van april tot half oktober) in de late avond of vroege ochtend onderzoek zal moeten worden gedaan. Hoe het vleermuizenprotocol moet worden toegepast is te vinden op:

<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/files/vleermuisprotocol-maart-2010.aspx>

Vleermuizen worden door de Flora- en faunawet zwaar beschermd. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er vaste verblijfplaatsen in de gebouwen zijn moet er volgens de Flora- en faunawet gehandeld worden. In de gedragscode van de Gemeente Amsterdam staan hiervoor de richtlijnen. Hieronder volgt wat de consequenties zouden kunnen zijn.

Bij de sloop moet er rekening gehouden worden met in het gebouw verblijvende vleermuizen. De te treffen maatregelen zijn afhankelijk van het type verblijfplaats.

- Bij de planning van de sloopwerkzaamheden moet rekening worden gehouden met kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten, deze periodes verschillen per type verblijfplaats;
- Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen op het juiste moment (zodat vleermuizen voor de sloop kunnen wegtrekken).

Ten tweede moet worden aangetoond dat de functionaliteit van de vaste rust – en verblijfplaatsen behouden blijft. Dat kan door:

- In de nieuwbouw voorzieningen aan ter treffen waardoor vleermuizen deze gebouwen weer als verblijfplaatsen kunnen gebruiken. Dit kan door bijvoorbeeld een deel van een spouwmuur voor vleermuizen toegankelijk te maken of vleermuiskasten in te metselen.
- Aan te tonen dat er voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen in de directe omgeving zijn.

Eventuele ontheffingsaanvraag verblijfplaatsen van vleermuizen

Voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen is een ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Omdat vleermuizen op bijlage IV van de Habitatrictlijn staan kan ontheffing alleen aangevraagd worden op grond van een belang uit de Habitatrictlijn. Van toepassing op dit project is alleen *'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'*.

Bij de ontheffingsaanvraag moet aangetoond worden:

- dat er een geldig belang van toepassing is;
- dat met het treffen van mitigerende maatregelen de vleermuizen ontzien kunnen worden en
- dat er met bijvoorbeeld compenserende maatregelen voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden gecreëerd kunnen worden.

Als de maatregelen voldoende zijn dan geeft het ministerie een 'positieve afwijzing', dat wil zeggen dat de gevraagde ontheffing niet gegeven wordt, omdat deze niet nodig is.

Gierzwaluwen

Zeer waarschijnlijk zijn er nestplaatsen van gierzwaluwen in het plangebied. De exacte locaties van de kolonies zijn niet vastgesteld.

Huismussen

De huismus is een in kolonies broedende soort. Meestal maakt hij gebruik van ruimtes onder dakpannen. Naast nestruimte is dekking in de vorm van dichte gevelbegroeiing (*Hedera helix*) of coniferen nodig. Hierin kan de huismus zich verbergen voor predatoren. Ten derde heeft de huismus eten nodig, bijvoeren in de winter door mensen draagt positief bij aan de instandhouding van de huismus.

De biotoop van de huismus is ook buiten het broedseizoen beschermd. Het aantal huismussen in Amsterdam is de laatste jaren afgenomen. Ook landelijk is deze trend te zien, daarom staat de huismus op de Rode lijst. Voor het in stand houden van een kolonie mussen is het van belang dat zowel nestgelegenheid als schuilmogelijkheden beschermd worden.

Voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van de huismus is een ontheffing van Artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Ontheffing kan alleen worden aangevraagd met een belang uit de Vogelrichtlijn. De mogelijkheden hiervoor zijn zeer beperkt. Als er ontwikkelingen zijn met negatieve affecten op een kolonie huismussen, dan moeten er maatregelen worden getroffen om deze tijdens en na de werkzaamheden in stand te houden.

Tijdens de werkzaamheden kan dit door een alternatieve biotoop aan te bieden. Na de voltooiing van de werkzaamheden zijn er maatregelen nodig om de biotoop voor de huismussen in de nieuwbouw in stand te houden. Geadviseerd wordt om de maatregelen bij de ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet voor te leggen. Als deze als voldoende worden beoordeeld zal er een 'positieve afwijzing' volgen, waarin de ontheffingsaanvraag wordt afgewezen, omdat de noodzaak daarvoor ontbreekt.

Overige broedvogels

Voor de overige broedvogels geldt dat de nesten gedurende de broedtijd beschermd zijn, maar daar buiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen.

Vrijstelling en niet-beschermd

Voor de grondgebonden zoogdieren, de amfibieën en vissen in het plangebied geldt het vrijstellingsbesluit. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor alle soorten de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan diersoorten moet worden voorkomen.

Ecologisch werkplan

Geadviseerd wordt om voor de aanvang van de werkzaamheden, gebruikmakend van de gedragscode van de Gemeente Amsterdam en de informatie op www.flora-fauna.amsterdam.nl, een ecologisch werkprotocol op te stellen. Hierin worden de mitigerende maatregelen beschreven. Dit plan ligt op het werk en kan bij controle aan een inspecteur van de AID worden getoond. Ook kan dit plan bij de ontheffingsaanvraag gebruikt worden om aan te tonen hoe er bij de werkzaamheden met beschermde soorten omgegaan wordt.

Andere beleidskaders

De huismus is een soort van de Rode lijst.